

DOF - Dansk Ornitologisk Forening

Tre-en-halv meters vingefang der blev væk

HAANING I FELTEN En hvid pelikan fik søndag og mandag landet på den anden ende. Næsten alle medier greb nyheden på alle mulige måder, enten som notitser eller som kuriøse nyheder, f.eks. prime time i TV-avisen på DR. Fugledanmark var selvfølgelig klar, og (næsten) alle twitchere fik fine oplevelser med fuglen. Det nager imidlertid lidt, hvor vidt man kan regne den som god nok på sin DK-liste, eller om der er for meget tvivl til at kunne godtgøre en spontan fugl? De seneste fund af hvid pelikan i Danmark har nemlig vist tegn på en baggrund i fangenskab.

Flere af de hvide pelikaner der hidtil er set i Danmark, har et noget blakket ry. Der er med denne uges fugl nu otte godkendte fund af hvid pelikan, og de øvrige er enten beviseligt undslupne fangenskabsfugle, eller har fået betegnelsen ”formentlig undsluppen fangenskabsfugl”.

Nogle eksempler på sidstnævnte kategori er f.eks. de seneste tre fund:

Først en fugl fra juli 2007, der først blev opdaget i Hegnede Bugt på Møn, og som bl.a. senere svømmede op på Bøtø Strand mellem badegæsterne, og lod sig fotografere med mobiltelefoner. En fugl på Læsø september 2010 kunne spores tilbage til Holland, hvor den var undsluppen fra fangenskab 5. september. Den blev set fritflyvende i Holland frem til den 15. september, hvorefter den sås på Læsø 18.-25. september og siden ved Lista i Norge den 30. september til den 1. oktober, hvorefter den trak ind over fjeldet, og ikke sås siden. Endelig er der fuglen i Sønderjylland der blev opdaget juleaftensdag 2013 og som sås frem til nytårsaftensdag,

hvor den sås i Tyskland. Den blev godkendt i Kategori E (sandsynlige eller sikre fangenskabsfugle) på grund af fuglens adfærd (tillidsfuld) samt forekomsttidspunktet.

Hvid pelikan, 3K+, Diernæs Strand den 27. december 2013. Foto: Niels Peter Møller Jensen

Alle de omtalte fugle har været udfarvede fugle. Derudover er der fund fra maj 1967, oktober 1977 (udfarvet), september – oktober 1986 og oktober 1987.

En artikel i tidsskriftet Ibis (Jiguet, F., Doxa, A., & Robert, A. 2008. The origin of out-of-range pelicans in Europe - wild bird dispersal or zoo escapes? Ibis 150: 606-618) giver anledning til at tro på, at pelikaner kan optræde som spontant forekommende sjældenheder udenfor deres normale udbredelse. Undersøgelsens data giver ligefrem mulighed for at forudsige forekomster på grundlag af ynglekoloniernes størrelse i Grækenland det pågældende år samt effekten af regnmængder i Sahelområdet året før. Artiklens resultater konkluderer, at man kan forvente forekomster af vilde fugle i Nord- og Vesteuropa i april og maj (spredning af ikke-ynglende udfarvede fugle) samt i mindre omfang i august til september (ynglefugle uden ynglesucces). Dette forekomstbillede gør sig bl.a. gældende i Polen (56 fund 1980-2004), Ungarn (25 fund 1980-2004) og Frankrig (26 fund 1980-2004). Ungarn og Polen anser deres forekomster af hvid pelikan for spontane forekomster.

Det kan vi af gode grunde ikke gøre i Danmark bl.a. på grund af flere af de danskes fugles adfærd og udseende, samt at der er eksempler på at man, som sagt, har kunnet spore fugle tilbage til fugleparker eller lignende.

Snakken ude i Birderdanmark har været at vi ”trængte” til en immature fugl, der dukker op i forbindelse med optimale vejrforhold og på en god årstid. Det har vi fået nu.

Hvid pelikan, 2K, Fiilsø. Foto: Karin Gustausen

Den aktuelle fugl der først blev set i Fiilsø og siden i Arup Vejle i Vejlerne er nemlig umiddelbart et meget spændende bud på Danmarks første forekomst af en spontan og vild fugl. Dels er der tale om en 2K, altså en ungfugl fra året før. Hos mange fuglearter er det netop de ikke ynglende immature fugle der foretager spredte flyvninger langt uden for artens normale udbredelse. Vi så det f.eks. med flokken på 34 gåsegribbe i 2016, hvoraf de fleste var 2K-fugle.

Dels er der tale om at fuglen ikke havde tydelige tegn på fangenskab. Den havde således ikke ringe på benene og alle svingfjer var intakte.

Hvid pelikan, 2K, Fiilsø den 23. juni 2019. Bemærk intakte svingfjer og at der ikke er ringe på benene. Foto: Karin Gustausen

Endelig kom den så at sige ridende på en varmekfront der har sendt temperaturerne op i nærheden af 40 grader i bl.a. Tyskland.

Lægger man disse facts sammen er der gode indicier for at kategorisere den seneste fugl som spontan, men den endelige beslutning ligger hos SU (Sjældenhedsudvalget), der naturligvis vil gennemgå og diskutere fakta og synspunkter grundigt inden en endelig beslutning tages.

Uanset hvad var oplevelserne med fuglen store og glædede mange. Også ikke-birdere i det ganske land. Det spøjse var at fuglen bare forsvandt, uden at nogen så i hvilken retning det skete. Det oplevede man både ved Fiilsø og i Vejlerne, hvor den uset må have lettet og forsvandt som var den sunket i jorden.

Hvid pelikan, 2K, Arup Vejle den 23. juni 2019. Foto: Henrik Haaning Nielsen

Tre-en-halv meters vingefang der blev væk....

Tak til Jens Jørgen Andersen for forsidebilledet samt til Karin Gustausen og Niels Peter Møller Jensen for de øvrige.

 Dato:
28. 06. 2019

 Skrevet af:
Henrik Haaning Nielsen

 Fotos af:
Karin Gustausen
Henrik Haaning Nielsen
Niels Peter Møller Jensen

 Emner:
SJÆLDNE FUGLE

 Tags:
ARUP VEJLE, FIILSØ, HVID PELIKAN, PELIKAN, SPONTAN, VEJLERNE